

Katherine Rundell

La banda dels terrats

Katherine Rundell

La banda
dels
terrats

Estrella Polar

salamandra

Títol original: *Rooftoppers*
© del text: 2013, Katherine Rundell
© de la traducció: 2017, Carles Andreu Saburit
© Ediciones Salamandra, 2017
Disseny de coberta: antigonek.com

La primera edició en llengua anglesa va ser publicada
el 2013 per Faber and Faber.
Tots els drets reservats.

Primera edició a Estrella Polar: maig del 2017

www.estrellapolar.cat

Fotocomposició: Infillibres
ISBN: 978-84-9137-270-7
Dipòsit legal: B. 7.764-2017

Imprès a Catalunya

Aquest llibre és una obra de ficció. Qualsevol referència a fets històrics
o gent real s'han fet servir de manera fictícia. Altres noms, personatges,
llocs i incidents són producte de la imaginació de l'autora
i qualsevol similitud amb fets o persones reals, vives o mortes,
és totalment una coincidència.

Queda rigorosament prohibida sense autorització escrita de l'editor
qualsevol forma de reproducció, distribució, comunicació pública
o transformació d'aquesta obra, que serà sotmesa a les sancions establertes
per la llei. Podeu adreçar-vos a Cedro (Centro Español de Derechos
Reprográficos, www.cedro.org) si necessiteu fotocopiar o escanejar algun
fragment d'aquesta obra (www.conlicencia.com; 91 702 19 70 / 93 272 04 47).
Tots els drets reservats.

Capítol 1

EL MATÍ DEL SEU PRIMER ANIVERSARI, un nadó va aparèixer surant dins d'una funda de violoncel al mig del canal de la Mànega.

Era l'únic ésser viu en diversos quilòmetres a la rodona. A banda de la criatura, només es veia un grapat de cadires de menjador i la proa d'un vaixell que s'enfonsava a l'oceà. Fins feia una estona, al menjador hi havia sonat música, una música tan potent i tan bona que ningú no s'havia adonat que l'aigua inundava la moqueta. Els violins havien continuat tocant durant una estona després dels primers crits. De tant en tant, el xiscle d'algun passatger creava una harmonia amb el do alt.

Van trobar el nadó embolcallat amb la partitura d'una simfonia de Beethoven que el mantenia calent. S'havia allunyat pràcticament dos quilòmetres del punt del naufragi i havia estat l'últim de ser rescatat. L'home que l'havia pujat al bot salvavides també viatjava en aquell vaixell i era un erudit. Un erudit té l'obligació d'adonar-se de les coses: aquell home es va adonar que el nadó era una nena, i que tenia els ca-

bells de color de llampec i el somriure d'una persona tímida.

Imagineu que la nit tingués veu. Imagineu com parlaria un raig de llum de lluna, o què passaria si la tinta tingués cordes vocals. Ara afegiu-hi una cara estreta, aristocràtica, amb celles arquejades i unes extremitats llargarudes, i obtindreu la imatge que va veure la nena quan la van alçar de la funda del violoncel per salvar-la. L'home es deia Charles Maxim i tan bon punt la va agafar entre les seves mans grosses, allargant els braços, com si subjectés un test que regalimava, va decidir que se la quedaria.

Era pràcticament segur que la nena tenia un any, perquè duia una medalla vermella enganxada al vestit on hi deia «1!».

—Ben mirat —va dir en Charles Maxim—, tant podria ser que la criatura tingués un any com que hagués quedat primera en alguna competició. Ara, jo crec que els nadons no participen gairebé mai en esports de competició... Així doncs, hem d'assumir que fa referència a l'edat.

La nena li va estirar el lòbul de l'orella amb dos dits bruts.

—Per molts anys, filla meva —va afegir.

En Charles no només li va regalar un aniversari, sinó que també la va batejar. Aquell mateix dia li va posar Sophie, convençut que era impossible que ningú s'hi oposés.

—Acabes de viure un dia dramàtic i extraordinari, petita —va dir—. Crec que és preferible que et posem el nom més normal que se'ns acudeixi. Pots dir-te Mary, Betty o Sophie. O Mildred, a tot estirar. Tu tries.

La Sophie havia somrigut quan ell havia dit el tercer nom, de manera que s'havia quedat amb aquest. Llavors en Charles havia agafat la seva jaqueta, havia embolcallat la nena i se l'havia enduta a casa en un cotxe de cavalls. Plovisquejava, però a tots dos els era igual. En Charles no solia fixar-se en el temps i aquell dia la Sophie ja havia sobreviscut a una gran quantitat d'aigua.

En realitat, en Charles mai no havia tingut una relació propera amb cap criatura, i així l'hi havia confessat a la Sophie mentre anaven cap a casa.

—Em sap greu dir-te que entenc molt millor els llibres que no pas la gent. Els llibres fan de molt bon tractar.

El trajecte en cotxe de cavalls va durar quatre hores. En Charles es va asseure la Sophie a la punta dels genolls i li va parlar d'ell, com si s'haguessin conegut prenent el te. Tenia trenta-sis anys i feia metre noranta. Parlava en anglès amb les persones, en francès amb els gats i en llatí amb els ocells. Un cop havia estat a punt de matar-se intentant llegir mentre muntava a cavall.

—Però prometo que aniré amb compte —va dir—, ara que et tinc a tu, la filla del violoncel.

La casa d'en Charles feia molt de goig, però no era gaire segura per a un nadó: tenia un munt d'escalas, terres relliscosos i caires afilats.

—Compraré cadires més petites —va dir—. I posarem moquetes vermelles ben toves! Tot i que... com es compra una moqueta? Tu no ho deus pas saber, oi, Sophie?

Com ja es podia esperar, la Sophie no va respondre. Era massa petita per parlar i, a més a més, s'havia adormit.

Es va despertar quan el carruatge es va aturar en un

carrer que feia olor d'arbres i d'excrements de cavall. La Sophie es va enamorar de la casa a primera vista. Els maons estaven pintats del blanc més lluminós de tot Londres, i brillaven fins i tot en la foscor. Al soterrani en Charles hi emmagatzemava llibres, quadres i una col·lecció de diverses espècies d'aranyes que no cabien enlloc més. Els ocells s'havien apropiat del sostre. En Charles vivia a l'espai que quedava entremig.

Un cop a casa, després d'un bany calent davant l'estufa, la Sophie tenia un aspecte pàl·lid i molt fràgil. En Charles no sabia que un nadó fos una cosa tan aterridorament petita. La veia tan menuda entre els seus braços que quan va sentir que algú trucava a la porta gairebé es va treure un pes de sobre. Va deixar la Sophie damunt d'una cadira, asseguda sobre una obra de Shakespeare que li feia de coixí, i va pujar els graons de l'escala de dos en dos.

Quan va tornar, l'acompanyava una dona grassa amb els cabells grisos. El volum de *Hamlet* estava humit i la Sophie feia cara d'avergonyida. En Charles la va alçar i, després de dubtar entre si deixar-la dins el paraigüer que hi havia en un racó o bé damunt de l'estufa, la va ficar a la pica. Llavors va somriure, també amb les celles i els ulls.

—No pateixis, Sophie —va dir—. D'accidents en té tothom. Deixa'm que us presenti —va afegir a continuació, fent una reverència a la dona—. Sophie, aquesta és la senyoreta Eliot, del Departament Nacional de Protecció dels Infants. Senyoreta Eliot, aquesta és la Sophie, de l'oceà.

La dona va deixar anar un sospir que des de la posició de la Sophie, dins la pica, va sonar oficial. Llavors va arrufar el front i va treure roba neta d'un paquet.

—Doni-me-la.

Però en Charles li va prendre la roba de les mans.

—He rescatat aquesta nena del mar, senyora —va fer, mentre la Sophie s'ho mirava tot amb uns ullassos com taronges—. No té ningú que se'n pugui fer càrrec. M'agradi més o menys, és responsabilitat meva.

—No pas per sempre.

—Com diu?

—La nena és la seva *acollida*, no pas la seva *filla*. —Era la mena de dona que parlava en cursiva. No costava gaire imaginar que el seu passatemp preferit devia ser organitzar la vida dels altres—. Aquesta situació és temporal.

—Lamento discrepar —va replicar en Charles—. Però això ja ho discutirem més tard. La nena té fred.

Va donar el cosset a la Sophie, que se'l va ficar a la boca. En Charles el va recuperar i l'hi va posar. Llavors la va agafar en braços, com si intentés endevinar el seu pes en una fira, i la va examinar de prop.

—S'hi ha fixat? Sembla una nena molt intel·ligent... —Es va adonar que la Sophie tenia uns dits llargs, prims i destres—. I té els cabells de color de llampec. Qui podria resistir-s'hi?

—Hauré d'anar venint de tant en tant per comprovar que tot va bé, i l'avisó que no tinc temps per perdre. *Aquesta tasca no és apropiada per a un home sol.*

—Sí, passi'ns a veure sempre que vulgui, i tant —va respondre en Charles—. Si troba que no pot estar-se'n, vull dir —va afegir, com si no es pogués mossegar la llengua—. Jo faré tots els possibles per mostrar-me agraït. Però aquesta nena és responsabilitat meva. Entesos?

—És que és una *criatura*! I vostè és un *home*!

—I vostè té una capacitat d'observació d'allò més extraordinària —va fer en Charles—. Felicití el seu oculista de part meva.

—Però què en *farà*, d'una nena?

En Charles semblava perplex.

—Estimar-la, ves. Si tots els poetes que he llegit saben de què parlen, amb això n'hi haurà prou. —En Charles va oferir una poma vermella a la Sophie, però llavors s'ho va repensar i se la va fregar a la màniga fins a enllustrar-la—. Estic convençut que, per foscos i misteriosos que siguin, els secrets de fer-se càrrec d'una criatura no són insondables.

En Charles es va asseure la petita damunt del genoll, li va donar la poma i va començar a llegir-li en veu alta el *Somni d'una nit d'estiu*.

Potser no era la manera perfecta de començar una nova vida, però prometia força.

Capítol 2

A L'OFICINA DEL DEPARTAMENT NACIONAL de Protecció dels Infants de Westminster hi havia un arxivador i, dins de l'arxivador, una carpeta vermella on hi deia: «Tutors legals: avaluació de caràcter». Dins de la carpeta vermella hi havia un informe més petit de color blau on es podia llegir: «Maxim, Charles». Deia així: «C. P. Maxim és un lletraferit, tal com es pot esperar d'una persona erudita; sembla un home generós, maldestre i treballador. La seva alçada és excepcional, però els informes mèdics indiquen que, a banda d'això, té bona salut. Està obstinadament convençut que sabrà cuidar la seva acollida.»

Potser totes aquestes coses s'encomanen, perquè la Sophie es va convertir en una nena alta, generosa, maldestra i lletraferida. Amb set anys ja tenia unes cames llargues com un paraigua d'aquells que porten els golfistes, i una inacabable col·lecció d'obstinades conviccions.

Per celebrar el seu setè aniversari, en Charles li va fer un pastís de xocolata. No es pot dir que fos un èxit absolut, perquè li va quedar enfonsat del mig, però la

Sophie va declarar honestament que així era ben bé com li agradaven.

—Perquè llavors al sot hi cap encara més glacejat —va explicar—. El glacejat, com més extragavant, millor.

—Em complau que pensis així —va fer en Charles—. Tot i que diria que, tradicionalment, la paraula es pronuncia *extravagant*. Feliç hipotètic aniversari, glopet d'arrop. Què et semblaria una mica de Shakespeare per celebrar-ho?

Com que la Sophie tenia l'hàbit de trencar plats, havien menjat el pastís directament damunt del *Somni d'una nit d'estiu*. En Charles va netejar la coberta amb la màniga i va obrir el llibre per la meitat.

—Em llegeixes una mica de Titània? —li va demanar en Charles.

La Sophie va fer una ganyota.

—M'estimo més fer de Puck.

La Sophie va començar a llegir uns quants versos, però avançava molt a poc a poc. Va esperar que en Charles apartés la mirada per deixar caure el llibre a terra i fer-hi una vertical al damunt. En Charles va riure.

—Bravo! —va exclamar, picant sobre la taula—. És com si estiguessis feta de la mateixa matèria que els elfs!

La Sophie va caure i va picar contra la taula de la cuina, es va alçar i ho va tornar a provar, aquesta vegada recolzant els peus a la porta.

—Magnífic! Cada cop ho fas millor, et surt gairebé perfecte.

—Només gairebé? —La Sophie va fer tentines i el va mirar amb les parpelles entretancades, de cap per

avall. Els ulls li començaven a coure, però es va quedar com estava—. Que no tinc les cames rectes?

—Quasi. El genoll esquerre balla una mica..., però cap ésser humà no és perfecte. Com a mínim des de Shakespeare.

Més tard, al llit, la Sophie va pensar en aquella frase. «Cap ésser humà no és perfecte», havia dit en Charles. Però s'equivocava: ell sí que ho era. En Charles tenia els cabells del mateix color que el passamà i uns ulls plens de màgia. Havia heretat la casa del seu pare, juntament amb tota la roba. En el seu dia havia tingut un vestidor exquisit, comprat tot sencer a Savile Row i cent per cent de seda, però a aquelles alçades ja era cinquanta per cent seda, cinquanta per cent forats. En Charles no tenia instruments de música, però cantava cançons a la Sophie, i quan ella no hi era, als ocells i a les paneroles que de tant en tant envaïen la cuina. Afinava a la perfecció i tenia una veu que provocava la sensació de volar a qui l'escoltés.

De vegades, en plena nit, la Sophie revivia l'experiència del vaixell que s'enfonsava i sentia la necessitat imperiosa d'enfilar-se a alguna banda. Enfilar-se era l'únic que li proporcionava una certa seguretat. Llavors en Charles la deixava dormir damunt de l'armari i s'ajeia al seu costat, per si de cas.

La Sophie no acabava d'entendre en Charles: menjava poc, no dormia quasi mai i no somreia tan sovint com altra gent. Però, en canvi, tenia l'amabilitat on l'altra gent tenia els pulmons, i la cortesia a la punta dels dits. Si mentre caminava pel carrer amb un llibre

a les mans topava contra un fanal, li demanava perdó i s'assegurava que no hagués pres mal.

Un matí per setmana, la senyoreta Eliot passava per casa «per resoldre els problemes». («Quins problemes?», hauria pogut preguntar-li la Sophie, però aviat havia après que valia més callar.) La senyoreta Eliot examinava la casa, els racons escrostonats i les teranyines del rebost desert, i brandava el cap.

—Es pot saber què *mengen*?

Era cert que, en aquella casa, la teca era més interessant que a les cases de les amigues de la Sophie. De vegades en Charles s'oblidava de comprar carn durant mesos. I com que semblava que els plats nets tinguessin el costum de trencar-se tan bon punt la Sophie s'hi acostava, en Charles servia les patates fregides sobre atles mundials oberts pel mapa d'Hongria. En realitat, no li hauria fet res viure a base de galetes i te, i una mica de whisky abans d'anar a dormir. Quan va aprendre a llegir, la Sophie va descobrir que en Charles guardava el whisky en una ampolla etiquetada amb el nom de «pixums de gat» per evitar que ella el toqués; però la Sophie havia tret el tap de l'ampolla, n'havia fet un glop i, a continuació, havia ensumat els baixos del gat dels veïns. Les olors no s'assemblaven gens, tot i que eren igualment desagradables.

—Tenim pa —va dir la Sophie—. I peix enllaunat.

—Que teniu *què*? —va preguntar la senyoreta Eliot.

—M'agrada molt, el peix enllaunat —va fer la Sophie—. I també tenim pernil.

—Vols dir? No he vist mai cap tall de pernil en aquesta casa.

—En mengem cada dia! Bé —va afegir llavors, perquè la Sophie era més honesta del que convenia—,

de vegades. I formatge. I pomes. I jo bec mig litre de llet per esmorzar.

—Però com pot ser que en Charles et deixi *viure* així? No crec que sigui bo per a una criatura. No és *gens apropiat*.

En realitat se'n sortien molt bé, però a la senyoreta Eliot no li cabia al cap. La Sophie pensava que, quan la senyoreta Eliot deia *apropiat*, en realitat es referia a *pulcre*. I no, la veritat era que no duïen una vida pulcra, però la Sophie opinava que per ser feliç es podia prescindir de la pulcritud.

Només el fred no era indispensable per a la felicitat.

—El que passa, senyoreta Eliot —va dir la Sophie—, és que tinc la mena de cara que mai no sembla pulcra. En Charles diu que tinc els ulls tacats. Per aquest puntet d'aquí, veu?

La Sophie tenia la pell massa pàl·lida i el fred li provocava erupcions. No recordava un sol moment en què no hagués tingut els cabells embullats. Però això tant li feia, perquè en els records que conservava de la seva mare, ella tenia els mateixos cabells i la mateixa pell; i la seva mare, d'això n'estava segura, era preciosa. La seva mare, podia posar-hi la mà al foc, feia olor d'aire fresc i de sutge, i duïa pantalons amb els genolls apedaçats.

De fet, sembla que van ser precisament els pantalons el que va desencadenar els problemes. Quan la Sophie estava a punt de fer vuit anys va demanar a en Charles que n'hi comprés un parell.

—Vols dur pantalons? No és una mica estrany per a una nena?

—No —va respondre la Sophie—. Jo crec que no. La meva mare en porta.

—En portava, Sophie, bonica.

—En porta. Uns de negres. Però jo els vull vermells.

—Daixò... i no t'estimes més una faldilla? —va preguntar ell, amoïnat. La Sophie va fer una ganyota.

—No. Vull uns pantalons, de debò. Sisplau.

A les botigues no hi havia pantalons que li anessin bé, només els que portaven els nens, curts i de color gris. («Déu del cel», va exclamar en Charles, «sembla que vagis a classe de matemàtiques».) Així doncs, en Charles va decidir cosir-n'hi quatre parells ell mateix, amb cotó llampant, i els hi va regalar embolicats amb paper de diari. Uns tenien un camal més llarg que l'altre, però a la Sophie li van encantar. La senyoreta Eliot es va escandalitzar.

—Les *nenes* no en porten, de pantalons —va dir, però la Sophie va insistir que sí.

—La meva mare en portava. Ho sé del cert. Se'ls posava per ballar, quan tocava el violoncel.

—És impossible —va respondre la senyoreta Eliot, entonant la cançoneta de sempre—. Les dones no toquen el violoncel, Sophie. I tu eres *massa petita* per recordar res. Has d'intentar no dir tantes mentides, Sophie.

—Li dic que portava pantalons. Eren negres, amb els genolls grisencs. I duia sabates negres, me'n recordo.

—Tot això són imaginacions, petita.

La veu de la senyoreta Eliot va sonar com una finestra tancant-se de cop.

—No ho són, l'hi prometo.

—Sophie...

—De debò!

Si la Sophie es va reprimir d'afegir-li «bruixa vella amb cara de patata», no va ser per falta de ganes. El problema era que ningú no podia criar-se amb en Charles sense acabar convertint-se en una persona educada fins al moll de l'os. Per a la Sophie, actuar amb descortesia era com anar pel món amb la roba interior bruta, però no li resultava fàcil ser educada amb la gent que parlava de la seva mare. Tothom estava seguríssim que s'inventava coses, i ella estava seguríssima que tothom s'equivocava de mig a mig.

—Ulls d'ungles de peus —va xiuxiuejar la Sophie—. Aligot! Me'n recordo perfectament.

Després de dir allò es va sentir una mica millor.

El cert és que la Sophie recordava la seva mare amb tota nitidesa. No recordava cap pare, però sí que tenia la imatge d'un remolí de cabells i dues cames primes, cobertes de tela, que es movien al ritme d'una música exquisida, cosa que hauria estat impossible si haguesin estat amagades sota una faldilla.

La Sophie també estava convençuda que recordava clarament la seva mare aferrada a una porta que surava al mig del canal.

«Una criatura tan petita no pot recordar res», deia tothom. «Recordes el que voldries que hagués passat», li deien. Estava tipa de sentir sempre el mateix: la Sophie recordava haver vist la seva mare agitant els braços per demanar auxili. L'havia sentida xiular. Els xiulets són molt diferents segons qui els faci. Per molt que digués la policia, ella sabia que la seva mare no havia naufragat amb el vaixell. La Sophie n'estava obstinadament convençuda.

Cada nit, a les fosques, la Sophie xiuxiuejava: «La mare és viva i un dia em vindrà a buscar».

—Em vindrà a buscar —va dir la Sophie a en Charles.

En Charles va brandar el cap.

—Però això és quasi impossible, petitona.

—*Quasi* impossible vol dir que encara és possible.

—Llavors la Sophie va intentar dreçar-se com una dona, perquè la gent feia més cas a les persones altes—. Sempre dius que no es pot ignorar cap possibilitat.

—Però, filla meva, és una possibilitat tan summament remota que no val la pena construir-hi una vida al voltant. Seria com intentar construir una casa sobre el llom d'un espiadimonis.

—Em vindrà a buscar —va dir la Sophie a la senyoreta Eliot, però aquesta va ser més directa.

—La teva mare és morta. No va sobreviure cap dona —va respondre—. Hauries de deixar de fer-te il·lusions.

De vegades semblava que als adults de la vida de la Sophie els costava distingir entre «fer-se il·lusions» i «tenir tota la raó però que no et creguessin». La Sophie va notar que es posava vermella.

—Vindrà —va dir—. I, si no, l'aniré a buscar jo.

—No, Sophie, el món no funciona així.

La senyoreta Eliot s'entestava a pensar que la Sophie anava errada, però és que la senyoreta Eliot també s'entestava a pensar que el punt de creu tenia una importància *vital* i que en Charles era *insuportable*, dos exemples clamorosos que els adults no sempre tenen raó.

Un dia la Sophie va trobar pintura de color vermell i va escriure el nom del vaixell, *Queen Mary*, i la data

de la tempesta a la façana blanca de la casa. Per si de cas la seva mare passava per davant.

Quan en Charles va trobar la Sophie, se la va quedar mirant amb una expressió tan complexa que ella va haver d'apartar la vista. Amb tot, ell la va ajudar a arribar a les parts més altes i a netejar els pinzells en acabat.

—El cas —va dir a la senyoreta Eliot— és que ho va fer per si de cas.

—Però la nena...

—Ho va fer perquè l'hi vaig demanar jo.

—Li va demanar que li esguerrés la casa?

—No. Simplement, li he ensenyat a no ignorar les possibilitats de la vida.